

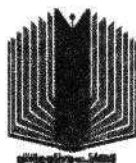
روش تحقیق علمی

دکتر هدایت‌اله سلطانی نژاد

www.ketab.ir

تهران، ۱۳۹۳

سرشناسه	:	سلطانی نژاد، هدایت‌آله، ۱۳۳۹ -
عنوان و نام پدیدآور	:	روش تحقیق علمی / هدایت‌آله سلطانی نژاد.
مشخصات نشر	:	تهران: میزان دانش، ۱۳۹۳.
مشخصات ظاهری	:	۱۴۶ ص: جدول.
شابک	:	۹۷۸-۶۰۰-۹۵۰۹۴-۰-۹
وضعیت فهرست نویسی	:	فیبا
یادداشت	:	کتابنامه
موضوع	:	تحقیق -- روش شناسی
موضوع	:	نگارش علمی و فنی -- علوم و تکنولوژی
شناسه افزوده	:	کشاورز، مونس، ۱۳۶۶ - ویراستار
شناسه افزوده	:	یونسی، عطیه، ۱۳۶۷ - ویراستار
رده بندی کنگره	:	۱۳۹۳ س۷۶ ر۹ / Q۱۸۰ / ۵۵
رده بندی دیویی	:	۰۰۱ / ۴۲
شماره کتابشناسی ملی	:	۳۷۴۷۵۵۷

روش تحقیق علمی

تألیف	:	دکتر هدایت‌آله سلطانی نژاد
ناشر	:	میزان دانش
ویراستار	:	مونس کشاورز / عطیه یونسی
صفحه‌آرا	:	مرتضی انصاف منش
چاپ و صحافی	:	رامین
نوبت چاپ	:	اول - ۱۳۹۳
شمارگان	:	۲۰۰۰ نسخه
قیمت	:	۱۲۰۰۰ تومان
شابک	:	۹۷۸-۶۰۰-۹۵۰۹۴-۰-۹

نشانی: تجریش، ابتدای ولیعصر، کوچه سعدی پلاک ۱، طبقه دوم واحد ۴

تلفن تماس: ۰۲۱-۲۲۷۴۵۵۵۱-۲ تلفکس: ۰۲۱-۲۲۷۱۹۱۶۹ Email: Mizan.danesh@gmail.com

کلیه حقوق این اثر برای ناشر محفوظ است.

فهرست مطالب

۱		مقدمه
۳		فصل اول: کلیات
۵		۱. تعریف تحقیق علمی
۸		۲. تعریف روش تحقیق
۹		۳. ضرورت تحقیق
۹		۴. انواع تحقیق علمی
۱۳		۵. اهمیت آموزش روش تحقیق
۱۴		۶. بایسته‌های تحقیق
۱۶		۷. فرآیند تحقیق علمی
۱۶		۷.۱. انتخاب موضوع
۲۱		۷.۲. تبیین مساله و سوالات تحقیق
۲۱		۷.۳. تدوین فرضیه
۲۲		۷.۴. تهیه طرح تحقیق
۲۳		۷.۵. آزمودن فرضیه
۲۴		۷.۶. تدوین و ارائه گزارش نهایی
۲۷		فصل دوم: تدوین طرح تحقیق
۳۰		۱. تعریف طرح تحقیق
۳۲		۲. ضرورت طرح تحقیق
۳۲		۳. انواع طرح تحقیق

ح ■ روش تحقیق علمی با تأکید بر علم حقوق

۳۳	۳.۱. طرح تحقیق اولیه
۴۰	۳.۲. طرح تحقیق تفصیلی
۴۳	۳.۳. طرح نهایی تحقیق
۴۵	فصل سوم: شناسایی منابع و گردآوری داده‌ها
۴۷	۱. منابع مکتوب
۴۸	۱.۱. کتاب و مجله علمی
۴۸	۱.۱.۱. کتاب
۵۳	۱.۱.۲. مجله علمی
۵۷	۱.۲. کتابخانه و رده‌بندی
۵۷	۱.۲.۱. کتابخانه
۵۹	۱.۲.۲. رده‌بندی کتابخانه
۶۵	۱.۳. گردآوری داده‌ها از منابع مکتوب
۶۷	۲. منابع اینترنتی
۶۷	۲.۱. اینترنت
۶۹	۲.۲. شبکه جهانی وب
۷۰	۲.۳. ابزارهای جستجو در شبکه جهانی وب
۷۳	۲.۴. روش‌های جستجو
۷۷	۳. منابع میدانی
۷۷	۳.۱. پرسش‌نامه
۷۸	۳.۲. مشاهده
۷۹	۳.۳. مصاحبه
۸۱	فصل چهارم: تجزیه و تحلیل داده‌ها و ارجاع به منابع
۸۳	۱. تجزیه و تحلیل داده‌ها
۸۳	۱.۱. تجزیه و تحلیل کمی
۸۴	۱.۲. تجزیه و تحلیل کیفی
۸۶	۲. ارجاع به منابع

فهرست مطالب ■ خ

۸۶	۲.۱. مفهوم ارجاع
۸۷	۲.۲. ضرورت و اهمیت ارجاع
۸۸	۲.۳. شیوه‌های ارجاع
۹۰	۲.۳.۱. شیوه‌نامه شیکاگو
۹۵	۲.۳.۲. شیوه‌نامه APA
۱۰۵	فصل پنجم: نگارش تحقیق
۱۱۰	۱. اصول مشترک نگارش متن تحقیق
۱۱۰	۱.۱. اصول ساختاری
۱۱۲	۱.۲. اصول نگارشی
۱۱۴	۲. اصول اختصاصی حاکم بر هر یک از قالب‌های تحقیق
۱۱۴	۲.۱. پایان‌نامه / رساله
۱۱۴	۲.۱.۱. مراحل تدوین پایان‌نامه / رساله
۱۱۷	۲.۱.۲. ساختار پایان‌نامه / رساله
۱۲۵	۲.۲. مقاله
۱۲۶	۲.۲.۱. اصول حاکم بر نگارش مقاله علمی
۱۲۷	۲.۲.۲. معیار ارزیابی مقالات
۱۲۹	فهرست منابع
۱۳۳	پیوست

مقدمه

موضوع این کتاب روش تحقیق علمی است. بدون تردید توسعه مرزهای دانش در ابعاد و زمینه‌های گوناگون، کشف مجهولات، دستیابی به راه حل مشکلات و بهبود زیست بشری مرهون نتیجه سال‌ها تحقیق و پژوهش محققان علوم مختلف به روش علمی است.

اگرچه تحقیق و کنجکاوی امری فطری و آمیخته با سرشت انسان است ولیکن تحقیق به روش علمی و بر اساس اصول و ضوابط مشخص امری نوپدید است و به دوره رنسانس و اوایل قرن هفدهم تحت تأثیر افکار و بنیان‌های علمی اندیشمندانی چون فرانسیس بیکن، رنه دکارت و چارلز داروین برمی‌گردد. به گونه‌ای که علوم در دوران معاصر با استفاده از روش تحقیق علمی به پیشرفت‌های شگفت‌انگیز و قابل ملاحظه‌ای نایل آمده‌اند و تنها در نیمه دوم قرن بیستم توسعه دانش و معرفت بشری بیشتر و جامع‌تر از پیشرفت‌های علمی است که علوم مختلف از آغاز تا این قرن داشته است.

در کشور ما نیز در دو دهه اخیر تلاش‌های زیادی در جهت توسعه تحقیق و پژوهش آغاز شده است که صرف نظر از ایرادات و کاستی‌ها، راه اندازی دوره‌های تحصیلات تکمیلی در دانشگاه‌ها و مراکز علمی، توسعه مراکز و سازمان‌های تحقیقاتی، تألیف و ترجمه کتاب‌های مختلف در زمینه روش تحقیق و پژوهش، برگزاری دوره‌ها و کارگاه‌های آموزشی روش تحقیق، انجام کارهای پژوهشی و ارائه یافته‌ها و دستاوردهای آن گام‌های مهمی در این راستا محسوب می‌شود.

با توجه به اهمیت و تأثیر بسزای تحقیق و پژوهش در توسعه دانش و حل مجهولات و مشکلات پیش روی جوامع بشری، آشنایی با روش تحقیق علمی برای همه کسانی که علاقه و انگیزه و زمینه تحقیق در یکی از موضوعات علمی را دارند بخصوص دانشجویان دوره‌های تحصیلات تکمیلی ارشد و دکتری امری بایسته است.

۲ ■ روش تحقیق علمی با تأکید بر علم حقوق

براین اساس با بررسی منابعی که در زمینه روش تحقیق در رشته‌های گوناگون علمی به نگارش درآمده است و دستورالعمل‌ها و آیین‌نامه‌های مربوط به پروژه‌های تحقیقاتی، پایان‌نامه‌ها، مقالات علمی پژوهشی و نیز تجربیات شخصی در طی سالیان متمادی در امر تدریس روش تحقیق و مشارکت در ارزیابی مقالات و کتاب‌های تخصصی رشته حقوق و داوری پایان‌نامه‌های دوره کارشناسی ارشد و دکتری و رویه جاری میان هیأت‌های داوری، مفاهیم و اصول حاکم بر تحقیق، به منظور کمک به اشخاص و گروه‌هایی که قصد گام نهادن در امر تحقیق در یک رشته و زمینه تخصصی را دارند به خصوص محققین و دانشجویان در پنج فصل تنظیم و تقدیم جامعه علمی کشور گردیده است. امید است که در توسعه و ترویج فرهنگ تحقیق و پژوهش و آموزش عملی فرایند تحقیق علمی در کشور مؤثر افتد.